

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի է, կես տարեկանը
և 7 ամսականը 6 ռուբլի:
Առանձին համարները ԱՄՆՆ ՏԵՂ 5 ԿՈՊ.
Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատանը:
Մեր հասցեն՝ Тифлиς, редакция „Мшакъ“
Сергиевская ул., № 5.
Tiflis, Rédaction „Mschak“
Խմբագրատան տէլեֆոն № 2-58.

Խմբագրությունը բաց է առաւօտուն 10—2
(բացի կիրակի և տոն օրերից):
Յայտարարութիւնը ընդունվում է ամեն ինչով
Յայտարարութիւնների համար վճարում են
իւրաքանչիւր տողատեղին 20 ԿՈՊԵՔԷ:
Տպարանը տէլեֆոն № 87.

ԲԱՅՎԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄՇԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐԻ

ԱՌԱՋԻՎԱՅ 1913 թ. ՀԱՄԱՐ

ԲԱժԱՆՈՐԴԱԳՐՈՂԻ ՏԱՐԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՂԻ. «Մշակ» տարեկան գինը 10 ռուբլի է, 11 ամսականը՝ նոյնպէս 10 ռ., 10 ամսականը՝ 9 ռ., 9 ամսականը՝ 8 ռ., 8 ամսականը՝ 7 ռ., 7 և 6 ամսականը՝ 6 ռ., 5 ամսականը՝ 5 ռ., 4 ամսականը՝ 4 ռ., 3 ամսականը՝ 3 ռ., 2 ամսականը՝ 2 ռ.: Դեկտեմբերի 1-ից մինչև յունվարի 1-ը 85 ԿՈՊ.:

Ամերիկայի բաժանորդները պիտի վճարեն տարեկան 6 դոլար. Նորայայի բաժանորդները՝ 32 ֆրանկ. Պարսկաստանի բաժանորդները՝ 10 ռուբլի. Թիբեթայի բաժանորդները՝ 120 դրուբ.

Հասցեն փոխելու համար պէտք է ուղարկել նամակ հին հասցեն եւ 40 Կ. նամակադրով:

Հին բաժանորդներից խնդրում է կայանել փոխադրական բնակիչ վրա նախկին տպագրված հասցեն իր վրա ունեցած համարով:

ՊՐԷՄԻԱՆԵՐ

«Մշակ» տարեկան այն բաժանորդները, որոնք 1913 թ. համար (սկսած յունվարի 1-ից) միանգամայն կամ մաս-մաս վճարած կունենան 10 ռուբլի բաժանորդականք, կը ստանան 2ՐԻՄԱՐ հետեւյ 2 գրքերը.

1) „Մշակ“ եւ հայ կիւնը“, մինչև 1891 թ. «Մշակ» մէջ յոր տեսած առանձնագրերը, յոգնածները և բանասիրականները, որոնք նուիրված են կանանց հարցին ընդհանրապէս և հայ հնոյ առաջնադարից զօրին ժամանակակից Գործը ըստկացած է 7+294 մեծագործ էջից, տպված լաւ թղթի վրա, Գր. Արծրունու մեծագործ գրաւիր պատկերով և մօզայիկ-նկար շապկով—հայ կնոյ էջերի մային պատկերով:

2) „Մշակ“ բառարանական, 1912 թ.թ., 132 էջ, տպված լաւ թղթի վրա Գրքի մէջ ամփոփված են՝ Գր. Արծրունու, Անդր. Արծրունու, Բաղդատի, Գ. Սուրբաբեկի, Ա. Արքիպիանի, Գ. Տէր-Մարկոսեանի, Ա. Բալայանի եւ Հ. Առաքելեանի պատկերներով:

«Մշակ» ոչ-բաժանորդների համար առաջին գրքն արժէ 1 ռուբլի, իսկ երկրորդ գրքը՝ 50 ԿՈՊ.: Զանազան օժանդակ՝ 15—20 ԿՈՊ. գնողի վրա:

Մեր հասցեն՝ ТИФЛИС, Редакция „МШАК“. Արտասահմանից՝ ТИФЛИС, Rédaction du journal „MSHAK“.

ԱՊՐԱՅԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՍ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ 2Է ԸՆԴՈՒՆՎԱՌՄ

ԱՐՏԻՍՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 3-ԻՆ

ՀԱՅՈՑ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԸ

Կը ներկայացնէ առաջին անգամ

ԱՒԱԶԻՎՐԱ

Դրամա 4 արար, հնդ. Յովն. Մոլիստանի:

Մասնակցում են. ա. ա. Արտեսակ, Գուրգեն, Ջաբել, Լիւսի, Յամիկ, պ. պ. Արեւան, Արիստակես, Արմենակ, Բերդիան, Լաքա, Լազարեան, Մամիկոնեան, Մանուէլեան, Յարութիւնեան, Վրոյ, Տէր-Աստուկեան, Փերոսեան և ուրիշները:

Սկիզբը երեկոյն 8-ին:

Տեղերը գինը սովորական են:

Աշակերտական տոմսով վերադառնալու պարտաւոր են ներկայացնելու աշակերտական վկայականներ, եթէ աշակերտական զինուոր չեն:

առ. 884. 1—1

ՎԱՂԱ, կիրակի, դեկտեմբերի 2-ին
ՀԱՐՈՐԴԱՐ ԶԱՐԴԱՐԱՆԻ ՆՈՒՄԵՐ ԿԸ ԿԱՅԱՅ
Հաւաքարի Սպարապետական Ընկերութեան

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՐԸ
Օրակարգի խնդիրներն են. 1) Ժամանակակից վարչութեան զինուորում, 2) Ընկերութեան ազգայնորդութեան ծրագիրը, 3) Վարչութեան և վերապետի յանձնարարական ընտրութիւնը և 4) Ընթացիկ խնդիրներ:

Ժողովի օկիզմը և ցեղեկվայ ժամը 11-ին:

1—1 885. առ. Ժամանակակից վարչութիւն

ԹԻՖԼԻՍԻ ԺՈՂՈՎՐԸՆ

Այսօր, շաբաթ, դեկտեմբերի 1-ին

ՀԱՅՈՑ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԽՈՒՄԲԸ

Կը ներկայացնէ

ՀԷՔԻԱԹ

Դրամա-էպոյի 1 գործ, հնդ. Մր. Մանուէլեանի (արեւելեան կեանքի)

ԱՆԳԼԻԵՐԵՆ ԽՈՍԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿԸ
Գովազդ 1 գործ, հնդ. Քրիստոս-Քրիստի, Քրիստ. Ս. Սքոթի:

Մասնակցում են. ա. ա. Արտեսակ, Գուրգեն, Ջաբել, Մայսաբեան, պ. պ. Արեւան, Արմենակ, Բերդիան, Լաքա, Լազարեան, Մամիկոնեան, և ուրիշները:

Սկիզբը երեկոյն 8-ին:

առ. 882. 1—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՏՆՏ. ԵՒ ՏՆԱՑՆ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Երեքշաբթի, դեկտեմբերի 4-ին, երեկոյան ժամը 7-ին
ԿԱՅՏԱՐԱԿԱՆ ԿՈՎԱՍԱՆ ԳԻՒՂԱՏՆՏԵԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԳԱՅԻՆԵԱՆ ՈՒՆԵՆԱԿՈՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՐԸ

Զարգացման առարկաներն են.
1) Առաջնային դեկտեմբերից սկսած հարցը Սերբոսլոնացիների Զինուորում Ընկ. նախագահ Ալ. Բալանի:

2) Գիւղացիական պատերազմի զատանդութիւնը մեր զարգացման և նրանց արդիւնքը ուղղութիւնը:
3) Ներկայումս գործիքների և ընտիր սերմերի պահպան հարցը: Յնկ. Գ. Միլի-Բալասանեանի:
4) Ընթացիկ հարցերը: Վարչութիւն:

առ. 880. 2—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ԺՈՂՈՎՐԱՆ

Առաջինը Խորհուրդը խնդրում է պ. պ. անգամների և թեկնածուներին շտապել վերանորոգել իրանց տոմսերը 1913 թ. համար: Վերանորոգման վերջնական ժամանակամիջոցը նշանակված է դեկտեմբերի 14-ը: Ժամանակին չը վերանորոգողները տուգանք են վճարում 8 ռուբլի (Տ 15 Ժող. Գանդ.): Դրասինեակը բաց է ամեն օր երեկ. ժամը 8—10-ը:
(1, 6, 11, 14) առ. 878. 5—2

ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱՂԱԲԱՅԻՆ ՈՒՊՐԱՎԱՅԻՑ

Ի հետաքննելով, որ զեկտ. 1-ից «Թիֆլիսի» առևտրական հիմնարկութիւններում, պահեստներում և գրասենյակներում ծառայողների նօրմա հանգիստը ապահովող պարտադիր որոշումները մասում են իրանց որժի մէջ, Գաղ. Ուղարկման հրահրում է լինել հիմնարկութիւնների աշխատանքները ներկայացնելով որոշված ձևի պահանջները, համաձայն Պարտ. Որոշումների § 17-ի, Ուղարկման IV բաժանմանը՝ Վարչութեան անդամի ստորագրութեան համար:

Պահանջները գտնվում են Մատինի սեղի խնամքում, Նիկոլայեւիկի կամուրջի վրայ և վաճառվում են համար 5 ԿՈՊ.:
(առ.) 887. 1—1

ԿԱՐՈՒՄԱՆ ԵՒ ՎԻՐԱՐՈՒՄԱՆ

ՄԱՍՆԱԻՈՐ ՀԻՒՄՆԱՆՈՑ

Բողոքվական 13, տէլեֆոն 4—21.

Ընդունելութիւնը թէ կանացի և թէ ճեմբի, նորից և վերադարձութեան կարգը ունեցող մայրեր (супруги) հիւանդների (բացի վարակիչ և հոգեկան հիւանդութիւններից), վարչութիւնը պարտաւոր է ընդունել:

Ընդունելութիւնը կանացի, ճեմբի և մանկական հիւանդութիւն ունեցող երեկեկ հիւանդների, ամեն օր՝ ցեր. ժամը 11-ից մինչև 12-ը:

Ընդունելութիւնը պրօֆ. Մ. Ս. Սուրբաբեկի կողմից՝ վերաբ. կարգը ունեցող հիւանդների, վարչութիւնը պարտաւոր է ընդունել, երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը ցեր. ժամը 1—2-ը:

ՀԻՄՆԱՆՈՑԻ ՔՈՂԻՆԵՐԸ

Ա. Ա. Եարութիւնեան, Ն. Ն. Վերնիկով-Պոլ, Վ. Ա. Զարգեւիկի, Դ. Գ. Կալամ-Կարան, Ա. Ա. Նովիցկի, Գ. Ն. Տէր-Ներսէսեան, Ն. Զ. Ումիկեան, Ա. Բ. Փիշեր, Ս. Պ. Շահպարեան: Կոմսուրանա՝ պրօֆ. Մ. Ս. Սուրբաբեկի:
(հ.հ.կ.) առ. 797. 100—11

Ե. Ի. ՄԻՆԱՍԵԱՆՑ

Երեքին, երեկոյան և ստանդարտ-աղիւսային հիւանդութիւնները:

Պրօֆ. Mathien-ի մասնագիտական կլինիկայից—Պարիզում:
(առաւ. ժ. 9—11-ը: Ընդունելութիւնը (երեկ. ժ. 5—7-ը): Միկայիլիկի պր. 86, տէլեֆ. № 576. (հ.հ.կ.) առ. 179. 100—63

ԲՈՒԹԵՎ

Յ. ՄԵԼԻՔ-ՆՈՐԱՐԵԱՆԻ

Երեքին և երեկոյան հիւանդութիւններ, առանձնապէս թոքերի թորանքութիւնը և անոթային տարրերը:
Ընդունելութիւնը ՆՈՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՈՒՄ
Ամեն օր (առաւօտուն 12—1 ժ. Երեկոյան 5—7 ժ. Սոյալի, Բողոքվական 10 (Լիւրեմուտովի. Դեղատան գիւղացի):
(հ.հ.կ.) առ. 748. 100—26

ԱՍԱՄԱՐՈՅԺ

Ս. Գ. ԿԵՐՆՃԵԱՆ

Ընդունում է առաւօտ և երեկոյան հիւանդութիւն ունեցողներին. սրտի, սրտխառնոցի, ստամոքի-հեղուկի (ստամոքի ցանկ):
Ընդունելութիւնը 9—2-ը առաւ. 4—7-ը երեկ. Միկայիլիկի պր. 86, տէլեֆ. 576. (հ.հ.կ.) առ. 840. 100—6

Գ. Գ. ՄԵՅՐԱՔԵԱՆՑ

Երեքին հիւանդութիւններ՝ առանձնապէս կրծքի, ԹՕԲՄՏԻ և սրտի: Բժշկութիւն նաև տուրբուլեմիան, ԲԵԴԻ պրկայ բաժանում և էլեկտրականութեամբ:

Ընդունելութիւնը ամեն օր, ՆՈՐ ԲՆԱԿԱՐԱՆՈՒՄ
առաւօտուն ժամը 9—12-ը և երեկոյան ժամը 5—7-ը:
Սոյալի, Բողոքվական 10, № 23 (տէլեֆ. 576-ով):
(առ.) առ. 699. 100—59

ԻՆՁՈՎ ԵՒ ԱՐՏԱՅԱՑՎԵԼ

Ինչով է արտայայտվել Չորրորդ Պետական Դումայի ձախմատը:
Իսկապէս դեռ շատ քիչ բանով:

Պետական Դուման ոչ մի օրինագիծ չէ քննել, ոչ մի որոշում չէ կայացրել:
Ձախմատը համարաւ առաջ է եկել այն բանից, որ Պետական Դումայի նախագահը ընտրվել է ձախմատի կուսակցութիւնների գործակցութեամբ:

Հոկտեմբերեանները, որոնք կանգնած են կենսութեան, կարող էին համաձայնութեան գալիս ունենալ կամ ձախի հետ, կամ այլի: Նրանք գերազանցել են ձախմատի կենսութեանը:

Եւ այդպիսով Ռոճեստրոն ընտրեալ հանդիսացաւ ձախմատի համարաւ ձախմատի: Այսպիսով մնաց առանց որեւէ ազդեցութեան և մասնակցութեան:

Ձախմատը միւս արտայայտութիւնը համարվում է Ռոճեստրոյի ձախմատ, որի մէջ առանձին գունատութեամբ ընդգծված է սահմանադրութեան դադարաւ:

Առաջին անգամից ընտրվին օտարոտի պէտք է թւայ, թէ ինչպէս այժմ, Պետական Դումայի հաստատութեան 7 տարին լրանալուց յետոյ, դեռ կարող էին կասկածներ մնալ սահմանադրութեան լինել չը լինելու մասին Ռուսաստանում:

Միթէ Պետական Դումայի ընտրութիւնները նշանակելով, Պետական Դումա հրաւիրելով, Պետական Դումայի ընտրութեան համար օրինագիծների ծրագիր պատրաստելը և վերջապէս ինչը Պետական Դումայի գործունէութիւնը ապացույց չեն այն բանի, թէ Պետական Դուման անվիճելի և կայուն պետական հիմնարկութիւն է, որը անխախտ հիմնարկութիւն է:

Պետական Դումայի ընտրութիւնները նշանակելով, Պետական Դումա հրաւիրելով, Պետական Դումայի ընտրութեան համար օրինագիծների ծրագիր պատրաստելը և վերջապէս ինչը Պետական Դումայի գործունէութիւնը ապացույց չեն այն բանի, թէ Պետական Դուման անվիճելի և կայուն պետական հիմնարկութիւն է, որը անխախտ հիմնարկութիւն է:

Պետական Դումայի ընտրութիւնները նշանակելով, Պետական Դումա հրաւիրելով, Պետական Դումայի ընտրութեան համար օրինագիծների ծրագիր պատրաստելը և վերջապէս ինչը Պետական Դումայի գործունէութիւնը ապացույց չեն այն բանի, թէ Պետական Դուման անվիճելի և կայուն պետական հիմնարկութիւն է, որը անխախտ հիմնարկութիւն է:

Պետական Դումայի ընտրութիւնները նշանակելով, Պետական Դումա հրաւիրելով, Պետական Դումայի ընտրութեան համար օրինագիծների ծրագիր պատրաստելը և վերջապէս ինչը Պետական Դումայի գործունէութիւնը ապացույց չեն այն բանի, թէ Պետական Դուման անվիճելի և կայուն պետական հիմնարկութիւն է, որը անխախտ հիմնարկութիւն է:

Պետական Դումայի ընտրութիւնները նշանակելով, Պետական Դումա հրաւիրելով, Պետական Դումայի ընտրութեան համար օրինագիծների ծրագիր պատրաստելը և վերջապէս ինչը Պետական Դումայի գործունէութիւնը ապացույց չեն այն բանի, թէ Պետական Դուման անվիճելի և կայուն պետական հիմնարկութիւն է, որը անխախտ հիմնարկութիւն է:

Պետական Դումայի ընտրութիւնները նշանակելով, Պետական Դումա հրաւիրելով, Պետական Դումայի ընտրութեան համար օրինագիծների ծրագիր պատրաստելը և վերջապէս ինչը Պետական Դումայի գործունէութիւնը ապացույց չեն այն բանի, թէ Պետական Դուման անվիճելի և կայուն պետական հիմնարկութիւն է, որը անխախտ հիմնարկութիւն է:

Պետական Դումայի ընտրութիւնները նշանակելով, Պետական Դումա հրաւիրելով, Պետական Դումայի ընտրութեան համար օրինագիծների ծրագիր պատրաստելը և վերջապէս ինչը Պետական Դումայի գործունէութիւնը ապացույց չեն այն բանի, թէ Պետական Դուման անվիճելի և կայուն պետական հիմնարկութիւն է, որը անխախտ հիմնարկութիւն է:

Պետական Դումայի ընտրութիւնները նշանակելով, Պետական Դումա հրաւիրելով, Պետական Դումայի ընտրութեան համար օրինագիծների ծրագիր պատրաստելը և վերջապէս ինչը Պետական Դումայի գործունէութիւնը ապացույց չեն այն բանի, թէ Պետական Դուման անվիճելի և կայուն պետական հիմնարկութիւն է, որը անխախտ հիմնարկութիւն է:

Անուշտ, դրանք ապացույցներ պէտք է լինեն և այդպէս էլ են իրապէս:

Բայց էական նշանակութիւն ունի այն խառնը հանգամանքը, թէ ինչ տրուածագրութիւններ ունի ինքը ընտրող ժողովուրդը, արդեօք նա չէ փոխել իր կարծիքները և չէ հիմնարկել իր սահմանադրութիւնը, արդեօք նա ցանկութիւն չունի կրճատել սահմանադրութիւնը և նրան աւելի նեղ շրջանակի մէջ դնել:

Եւ պէտք է հիշատել, որ ընտրութիւնների ամբողջ ընթացքում յաճախ լուրջ էր, թէ ընտրող ժողովուրդը չարագանջ աշակողմեան տրամադրութիւններ ունի և պէտք է ուղարկէ Պետական Դումա այնպիսի ներկայացուցիչների, որոնք վերջ ինչին ձախարկողմեան ամեն տեսակ իրաւի և տեսչի:

Այս Պետական Դուման իր առաջին քայլերից պէտք է ցույց տար իր մէջ եղած տիրապետող ուղին, իր գերիշխող տրամադրութիւնը:

Ռոճեստրոն անհրաժեշտ համարեց իր առաջին ճառի մէջ ամենապարտական կերպով վճարակաւորել յայտարարել սահմանադրականութեան սկզբունքի անխախտ և անվիճելի լինելը չորրորդ Պետական Դումայի համար:

Նախագահի ճառը եկաւ տեսել ծայրայեղ աշակողմեաններին, թէ այն դէպքերում, երբ ոտնձգութիւններ կը լինեն Պետական Դումայի իրեն սահմանադրական հիմնարկութեան դէմ, այն ժամանակ պատգամաւորների ջանքերով մեծամասնութիւնը հանգէս կը գայ իր միացեալ խօսքով, միացեալ բուռով, ոչ մի տարակուսանք չը թողնելով Պետական Դումայի իրաւաստութեան սահմանները անխախտելիութեան մասին:

տեսած «Դատախոսութիւնների հարցը» վեր-
նագրով յօդուածումս ասրեղի է մի սխալ
թերթի 3-ը երեսի «երրորդ սխալակի երկ-
րորդ տողում, յիշակ յօդուածի վերջին,
«բաւար» բառը պիտի լինի «թիւան»:

◆ Րաշտից մեկ զբում են նոյնքերի
24-ից, լալս քանի օրս մի հալ պատանի,

